

אי הפנייה לייעוץ גנטי

רותם (שם בדוי) נולדה ביום 23.1.00. לאחר הלידה אובחנה רותם כסובלת מפיגור התפתחותי קשה ובהמשך אובחן פיגור שכלי בינוני עקב מוטציה גנטית – תוספת של כרומוזום 14. לרותם נכות נוירולוגית משמעותית והיא זקוקה לעזרה ולסייעוד בכל תחומי החיים.

בהיות אמה של רותם בשבוע 33+5 להריון, היא הגיעה למרפאת קופת חולים כללית בירושלים. האם נבדקה על ידי הרופא אשר התרשם מרחם גבולי והפנה אותה לבדיקת אולטראסאונד. בשבוע 35+4 נערכה לאם בדיקת אולטראסאונד. ביחס לבדיקה זו ציין הרופא כי הוא חושד בכך שיש האטה בקצב התפתחות העובר (IUGR). לאור זאת, הרופא הפנה את האם לבדיקת דופק כעבור שבוע ולבדיקת אולטראסאונד חוזרת כעבור שבועיים. בשבוע 36+4 להריון בוצעה בדיקת אולטראסאונד נוספת. בבדיקה זו לא נרשמה כל התייחסות שניתנה למדדים שנמדדו לעובר בשבוע 35 או לממצאים שנמדדו בשבוע 33. כל אשר נרשם הוא הנחייה לביצוע בדיקת אולטראסאונד חוזרת בעוד שבוע. כעבור שבוע, הגיעה האם לבדיקת אולטראסאונד נוספת (כשהיא כבר בשבוע 37+4). בבדיקה זו נמצא כי העובר היה במצג עכוז והאם התבקשה להגיע בשבוע 40 לביקורת. רותם נולדה בשבוע 40 בניתוח קיסרי, וכעבור מספר חודשים היא אובחנה כסובלת מפיגור התפתחותי הולך ומחמיר. הוריה של רותם הגישו תביעה כנגד קופת חולים כללית בטענה כי ניתן היה לאתר את המום ממנו סובלת רותם, עוד במהלך ההריון של האם, ולהביא להפסקת הריון. לאחר ניתוח העובדות וחוות דעת המומחים הרפואיים, בית המשפט קבע כי אכן היה על רופאי קופת חולים כללית להפנות את האם לייעוץ גנטי ולבדיקות נוספות, לאור הממצאים שנראו בבדיקות האולטראסאונד וכן לאור העובדה שלא נמצאה בתיק תוצאת בדיקת חלבון עוברי. בית המשפט קבע כי אף שהרופא המטפל ציין בתיק קיומו של IUGR עם סימן שאלה, לא ניתנה לכך ההתייחסות המתאימה, לא נערך רישום מדויק ומדוקדק של הממצאים ולא נערכו לאם בדיקות מקיפות יותר ותכופות יותר בכדי לעמוד על הסיכון.

בית המשפט גם קבע, כי היה על הרופא ליידע את ההורים בדבר הממצאים ולהסביר להם, כי יש גישה הסוברת שבמצב זה יש צורך בבירור גנטי. בהקשר זה הדגיש בית המשפט כי בדיקת ייעוץ גנטי היא לא בהכרח בדיקה פרטית או בדיקה החורגת ממתחם בדיקות ההריון השגרתיות. ייעוץ גנטי היה יכול להינתן לאם ללא קושי, אם היו מפנים אותה לערוך אותו או שהיו מיידעים אותה על האפשרות הזו. עוד הוסיף השופט וקבע כי אם האם הייתה מופנית לייעוץ גנטי בשבוע ה-35 או בשבוע ה-36 ואף מאוחר יותר, הרי שלאור הממצאים שהיו, היא הייתה מופנית לבצע דיקור מי שפיר או דיקור חבל הטבור, ובסבירות של למעלה מ-50% היו מאתרים את המום, ובהתאם לעדותה של האם בבית המשפט היא היתה מבצעת הפסקת הריון. לאור כל זאת, קבע השופט כי על קופת חולים כללית לפצות את רותם על כל נזקיה אשר הוערכו בסך של כ-8,500,000 ש"ח.